

De
Hollandsche
Molen

Bomen in de Molenbiotoop

Agnes de Boer

28 november 2025

Bomen binnen de molenbiotoop

- Molenbiotoop: hoe werkt het ook al weer
- Voorkomen is beter dan genezen
- Handhaving, een hete aardappel
- Particulier en openbaar groen
- Soortentabellen
- Goenbeheerplan
- Snoei- en bloeifonds

Molenbiotoop: hoe werkt het ook alweer?

- Formule van De Hollandsche Molen of 1:100 regel
- Geen bebouwing en beplanting binnen 100 meter (of stellinghoogte)
- Formule werkt tussen 100 en 400 meter
- Moet geregeld zijn in omgevingsplan (bestemmingsplan)
- En vooral zijn opgenomen op de plankaart

De
Hollandsche
Molen

Molenbiotoop is:

- Windvang
- Windafvloeiing
- Voorkomen van schadelijke turbulenties
- Voorkomen van zeilslag
- Zicht op de molen
- Beleefbaarheid

TIP

Houd een logboek bij met draaidagen en windrichtingen

Handig bij biotoopzaken en ter toetsing van windvangonderzoek

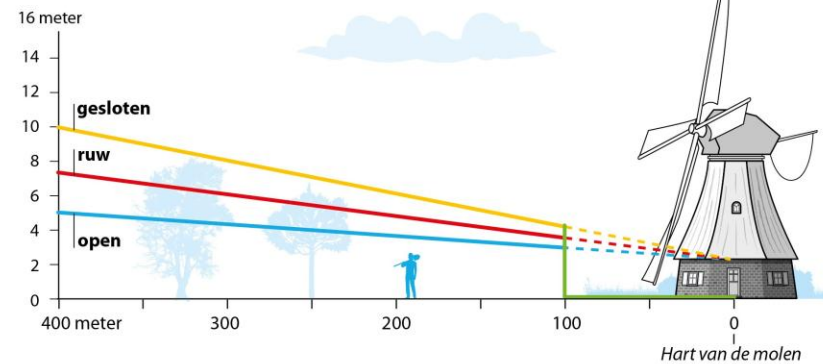

MOLEN- BIOTOOP

Grondzeiler

Maaiveld 0 m

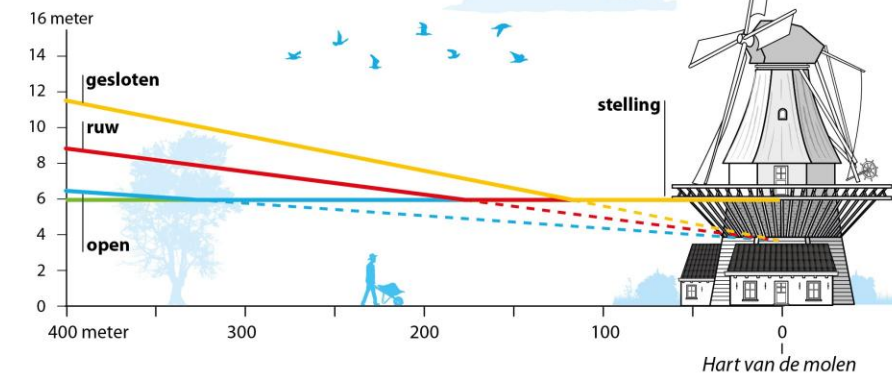
Toegestane hoogte

Stelling-, belt- of bergmolen

Stellinghoogte 6 m

Toegestane hoogte

Voorkomen is beter dan genezen

- Het omgevingsplan / bestemmingsplan is belangrijkste toetsingskader
- Daarin moet beplanting zijn meegenomen
- Voor hogere bomen moet een vergunning nodig zijn
- Het gaat om de hoogte van bomen in volwassen toestand
- Bomen die ouder zijn dan het plan: geen handhaving mogelijk
- Bij nieuwbouw: regel hoogte bomen bij gronduitgifte via kettingbeding

TIP

- Bij nieuwbouw: verspreid een briefje met welkom in de buurt en op de molen en tips voor beplanting in de tuin
- Nieuwe burenen: nodig ze uit op de molen en leg uit wat wind voor de molen betekend

Soortentabel bomen met hoogtes

Handhaving, een hete aardappel

- Het omgevingsplan / bestemmingsplan moet regels bevatten
- Schriftelijk verzoek door een belanghebbende
- Aantoonbaar overlast
- De bomen moeten na ingangsdatum regels zijn geplant
- Gemeente is aanspreekbaar op bomen in openbare ruimte
- Gemeente kan handhaven bij particulieren
- Maar dat gebeurt niet vaak (maatschappelijke weerstand)
- Besluit staat open voor bezwaar en beroep

Openbaar groen: De gemeente aan zet

Openbaar groen

- Ook hiervoor geldt: regelen in omgevingsplan / bestemmingsplan
- Waar een wil is, is een weg
- Maar het is een kwestie van lange adem
- En er speelt altijd maatschappelijke weerstand
- Visies en goede beleidskaders zijn van belang => omgevingsvisie
- Daar zal een rechter aan toetsen
- Smeedt coalities en zoek samenwerking, zorg voor draagvlak in omgeving en benut het momentum

Particulier groen

- Hoogte en vergunningplicht regelen in omgevingsplan / bestemmingsplan
- Bij gronduitgifte nieuwbouw woningen en bedrijven hoogte regelen in overeenkomst/koopcontract met kettingbeding!
- Handhaving is moeizaam
- Probeer het via goed overleg
- Zorg voor draagvlak in de omgeving voor de molen

Groenbeheerplan

- Voorbeelden in Zuid-Holland
- Samenwerking tussen molen – gemeente – omwonenden – erfgoedhuis
- Eerste verkenning, inventarisatie situatie en problemen
- Met elkaar bespreken wat wenselijk en mogelijk is
- Maak een beheerplan met duidelijke uitvoeringstaken
- Bespreek van tevoren met de gemeente of er geld is voor uitvoering
- Vergeet het onderwerp compensatie niet (lager of elders)

De
Hollandsche
Molen

De bomenrij rondom de molen de Prins van Oranje in Buren is gesnoeid. Een samenwerking tussen gemeente, omgevingsdienst en molenaar.

TIP

- Check het omgevingsplan op biotoopregels
- Abonneer je op 'over uw buurt' of omgevingsalert en blijf op de hoogte

Snoei- en bloeifonds

- Als geldt het probleem is
- Aanpak van particulier groen
- Moleneigenaar is de aanvrager
- Vergoeding van € 1.500 voor:
 - Kappen of snoeien
 - Herplant of compensatie
 - Uitbaggeren van watertoevoer
 - Schoonmaken vijver watermolens

Jaar van de Molenbiotoop omdat:

- Veel functies strijden om beperkte ruimte
- Belangen erfgoed sneuvelen al snel onder druk van wonen, energietransitie, recreëren en natuur/groen
- Molenbiotoop wordt bedreigd door bouwplannen en hoge bomen
- Watermolens hebben last van te veel of te weinig water
- Planologische bescherming molenbiotoop is vaak onvoldoende en in ieder geval heel divers
- [2025: Het Jaar van de Molenbiotoop](#) / [Alles voor molenaars, eigenaren en molenkenners](#)

Wat hebben we gedaan (en blijven we doen)?

- Pamflet aan bestuurders, ambtenaren, adviseurs en molenveld
- Artikelen in vaktijdschriften overheid en adviseurs
- Kennis en vaardigheden vergroten molenveld + ondersteunen/advies
- Verder ontwikkelen praktische richtlijn molenbiotoop
- Snoei- en bloeifonds
- Molenpaspoort
- Goede voorbeeldenbibliotheek
- Pamflet aan Tweede kamerleden
- Advies + ondersteuning NH Molenfederatie

De
Hollandsche
Molén

Molens zetten
altijd wat in gang

100
JAAR